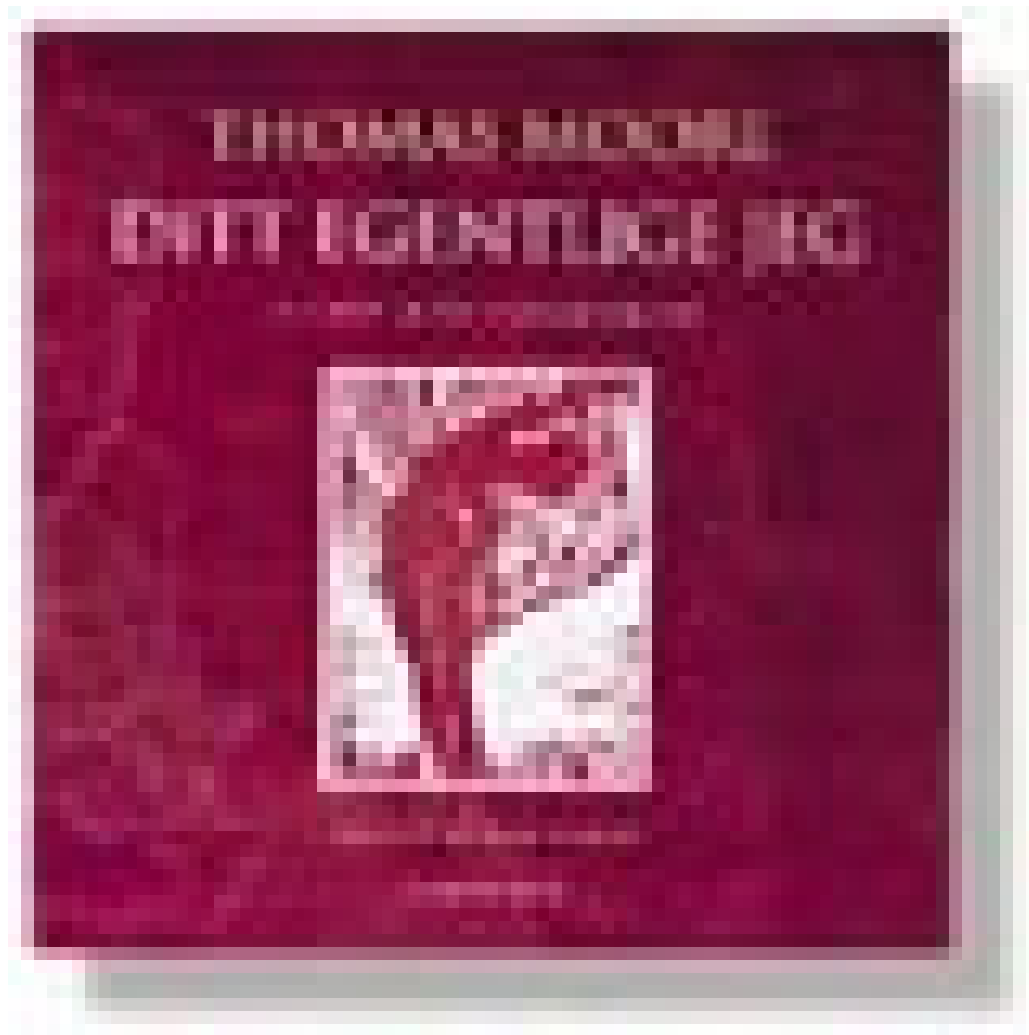

Livsvisdom, myter og paradokser

BOKOVERSIKT

På bakgrunn av tittelen var det med en viss forventning jeg åpnet denne boken. Begrepet ”ditt egentlige jeg” knytter de fleste psykiatere til den kjente britiske psykoanalytiker D.W. Winnicott, en av grunnleggerne av objektrelasjonsteorien. Han skapte også begrepet ”det falske selv”, som vi alle er mer eller mindre preget av. Et beslektet begrep er ”kjerneselvet” i moderne psykologi og spedbarnsforskning, som et indre potensial og en veiviser som vi strever for å finne, men lett mister kontakten med.

Det er mye av dette som Moore også er opptatt av i sine mange små tosiders essayer. Hans livserfaringer og betraktninger krydres med sitater fra filosofer og forfattere, med buddhisme, hinduisme, taoisme – og ikke minst med elementer fra den greske mytologi. Hvert kapittel representerer en dialog mellom det innledende sitatet og forfatteren. Men hans stil og hans bruk av paradokser er ikke alltid like lett å følge, og noen ganger opplever jeg det som konklusjonene grenser til selvfølgeligheter. Selv sier han at tekstene er gåtefulle, og at det er noe av hensikten.

En gjennomgående linje er hans advarsel mot en ren intellektuell erkjennelse og en tilpasning til økonomisk suksess og det vedtatte og konvensjonelle i samfunnet. Han ser tomheten i mange menneskers liv som et resultat av at vi bare lever på overflaten og mangler kontakt med sjelen, at vi prøver å presse oss selv inn i en ramme for det som er sunt og passende. ”Det er i sjelen med sin rike blanding av godt og ondt det skapende livet starter.” Selv ser han på verden som magisk og spennende, og han oppfordrer oss til å åpne oss for naturlig undring og dialog med hverdagen rundt oss. ”Det egentlige jeg er en spire med forunderlig grokraft, eimende varm av nytelse og glede.” Han peker på drømmenes og fantasienes betydning, og at lykken har en følgesvenn – smertens nødvendighet. ”Jeg venter ikke at glede og sorg skal gå opp i opp. Begge deler, uavhengig av hverandre og i ulik blanding, er det som gir livskraft.”

Thomas Moore var 12 år munk i et katolsk kloster, men er nå gift og har to barn. Han er bosatt i New England, USA. Han har studert religionshistorie, teologi, musikkvitenskap og filosofi. Han har også arbeidet som psykoterapeut, tydelig jungiansk. Han legger ikke skjul på at han elsker ensomhet og privatliv og at han føler seg uvel i sosiale sammenhenger. På tross av dette er han kalt til et offentlig liv, men det er en motsetning som han mener gir grunnlag for kreativitet. Det samme paradokset ser han i forholdet mellom livet og døden: ”Suksess og lykke er umulig med mindre døden hele tiden napper oss in ermet. Å leve med vår daglige dose av død, er å få gratis adgang til livskraft og billett hjem.” En annen dyp erfaring uttrykker han slik: ”Evne til ensomhet er et nødvendig krav for å leve tett sammen med en annen”. Mot slutten av boken blir hans kristne budskap tydeligere, men samtidig tror han ikke på den kjønnsløse åndeligheten som mange trøster seg med.

Boken er vakkert utsmykket foran hvert kapittel med tresnitt av Joan Hanley, og samspillet mellom kunstneren og tekstene er viktig. Boken er etter min mening aktuell for vår tid. Den vil være av spesiell interesse for mennesker som er åpne for filosofisk-religiøse tanker, og som ikke blir for provosert av paradoksene i forfatterens fremstilling.

JarlJørstad

Sandvika

Publisert: 30. mars 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2025. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. desember 2025.